

Nationaal Rapporteur Mensenhandel
en Seksueel Geweld tegen Kinderen

FACTSHEET BIJ

Op goede grond

De aanpak van seksueel geweld tegen kinderen

Wat is seksueel geweld tegen kinderen?

Seksueel geweld tegen kinderen is niet in één definitie te vangen. Het kent vele verschijningsvormen: de moeder die incest pleegt met haar zoon, de jongen die zijn vriendin verkracht, de leraar die kinderpornografie bekijkt, de man die meisjes zover krijgt dat ze zich uitkleden voor de webcam. Het zijn allemaal voorbeelden van strafbaar seksueel geweld. In het Wetboek van Strafrecht zijn verschillende vormen van seksueel geweld strafbaar gesteld, variërend van ontucht tot aanranding en grooming. De rapportage gaat waar mogelijk uit van dit juridisch kader. Bij onderwerpen als signalering en hulpverlening is slachtofferschap vanuit de psychologische invalshoek (voelt iemand zich slachtoffer van seksueel geweld) het uitgangspunt.

Waar de juridische definities gehanteerd kunnen worden, onderscheidt het rapport vier verschillende soorten strafzaken:

HANDS-OFF: delicten waarbij dader slachtoffer niet aanraakt, zoals bezit en verspreiding van kinderporno of misbruik via de webcam

HANDS-ON/OFF: een combinatie van hands-on en hands-off delicten

HANDS-ON ONTUCHT: seksuele gedragingen met een ontuchtig karakter, bijvoorbeeld met jonge slachtoffers, een groot leeftijdsverschil, of binnen een gezags- of afhankelijkheidsrelatie

HANDS-ON DWANG: delicten waarbij dwang onderdeel is van de delictomschrijving, namelijk verkrachting en aanranding

Op goede grond beslissen

De aanpak van seksueel geweld is een opeenvolging van beslissingen (zie binnenkant). Seksueel geweld vindt plaats, een docent herkent het, en meldt het, de politie onderzoekt het en bevestigt het, het Advies- en Meldpunt Kinder mishandeling schakelt hulp in, het Openbaar Ministerie vervolgt de dader, de rechter veroordeelt hem, een tbs-kliniek behandelt hem en de reclassering houdt toezicht. Bij elk van deze stappen vallen slachtoffers of daders af. Dat er selectie plaatsvindt is terecht. Niet iedere melding is gegrond, niet iedere verdachte is schuldig, niet ieder slachtoffer heeft hulpverlening nodig. In al deze beslissingen is perfectie (bijvoorbeeld: geen enkele schuldige niet vervolgd én geen enkele onschuldige wel vervolgd) onmogelijk. Deze perfectie wel eisen kan leiden tot zowel verlamming als overreactie. In het ene geval durft de beslisser niet te handelen, in het andere geval wordt bij iedere ongewens-

te uitkomst de hele procedure herzien. Maar omdat perfectie onmogelijk is, betekent een ongewenste uitkomst niet dat de beslissing verkeerd genomen is. De beslissingen die stap na stap gemaakt worden, moeten wel telkens op goede grond gemaakt worden. Hiervoor moeten ten eerste groepen waarvoor een bepaalde interventie (bijvoorbeeld: strafrechtelijke vervolging) gewenst dan wel ongewenst is zo goed mogelijk van elkaar onderscheiden kunnen worden. Hiervoor is goede informatie nodig. Ten tweede moet de drempel voor de selectie passend zijn bij wat in die fase van de aanpak wenselijk is. Zo moeten het melden en het starten van onderzoek laagdrempelig zijn, zodat zoveel mogelijk gevallen van seksueel geweld in beeld komen. Als zij in beeld zijn kunnen zij grondig onderzocht worden, waarna een strengere selectie voor de vervolgstappen gerechtvaardigd is.

VOORKOMEN

In het huidige preventie-aanbod ligt de nadruk te zeer op de weerbaarheid van het slachtoffer, en niet op de verantwoordelijkheid van de dader. (aanbeveling 6)

INTERVENTIE IS...			
NODIG		NIET NODIG	
ONJUIST	JUIST	JUIST	ONJUIST
NIET UITGEVOERD	UITGEVOERD	NIET UITGEVOERD	UITGEVOERD
INTERVENTIE WORDT...			

Aanbevelingen ... over de registratie

1. TE REGISTREREN INFORMATIE

Registratie van seksueel geweld tegen kinderen moet gedetailleerd genoeg zijn om niet alleen de omvang, maar ook de aard van het fenomeen in kaart te brengen.

- De Nationaal rapporteur beveelt de Raad voor de Kinderbescherming (voor beschermingsonderzoek), Bureaus Jeugdzorg, en organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp aan te registreren wat de aanleiding voor de door hen geboden interventies is.
- De Nationaal rapporteur beveelt de politie, het Openbaar Ministerie, de reclasseringsorganisaties, de Raad voor de Kinderbescherming (voor strafonderzoek), en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie aan aantallen en kenmerken te registreren van de slachtoffers van de verdachten over wie zij beslissen dan wel adviseren.

2. WIJZE VAN REGISTRATIE

Alle in dit rapport genoemde instanties moeten zo consistent en uniform mogelijk registreren om zo inzicht in de aanpak van seksueel geweld te geven.

- De Nationaal rapporteur beveelt de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en de colleges van Burgemeester en Wethouders aan te investeren in een goede en uniforme handleiding voor registratie voor de toekomstige AMHK's, en medewerkers optimaal te trainen in het gebruik ervan.
- De Nationaal rapporteur beveelt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de codelijsten voor de GGZ zodanig aan te passen dat deze in lijn zijn met de internationale systematiek zodat slachtoffers en daders van seksueel misbruik van elkaar onderscheiden kunnen worden.

Aanbevelingen ... over de aanpak

3. MEER ZICHT OP SEKSUEEL GEWELD

De Nationaal rapporteur beveelt de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan onderzoek uit te (laten) voeren naar hoeveel mensen welke vormen van seksueel geweld tegen kinderen plegen, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij bestaande onderzoeken over soortgelijke onderwerpen.

4. MEER SLACHTOFFERS ZIEN

De Nationaal rapporteur beveelt de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan structurele publieksvoorlichting te organiseren die seksueel geweld herkenbaar en bespreekbaar maakt zodat slachtoffers naar buiten durven treden en de drempel tot het herkennen van slachtoffers van seksueel geweld lager wordt.

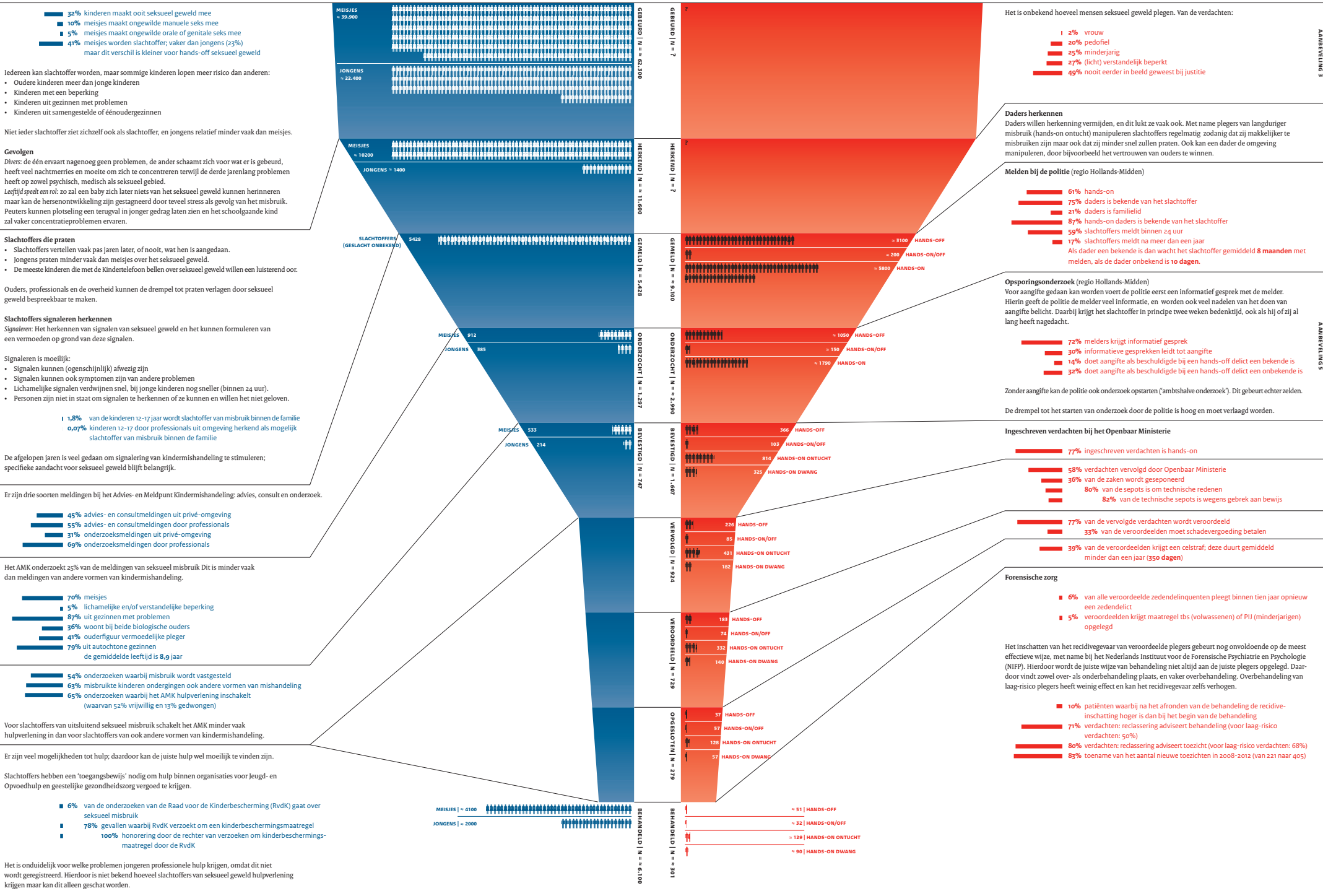
5. EEN LAGERE DREMPEL TOT POLITIEONDERZOEK

De Nationaal rapporteur beveelt politie en Openbaar Ministerie aan de drempel voor het starten van politieonderzoek te verlagen door:

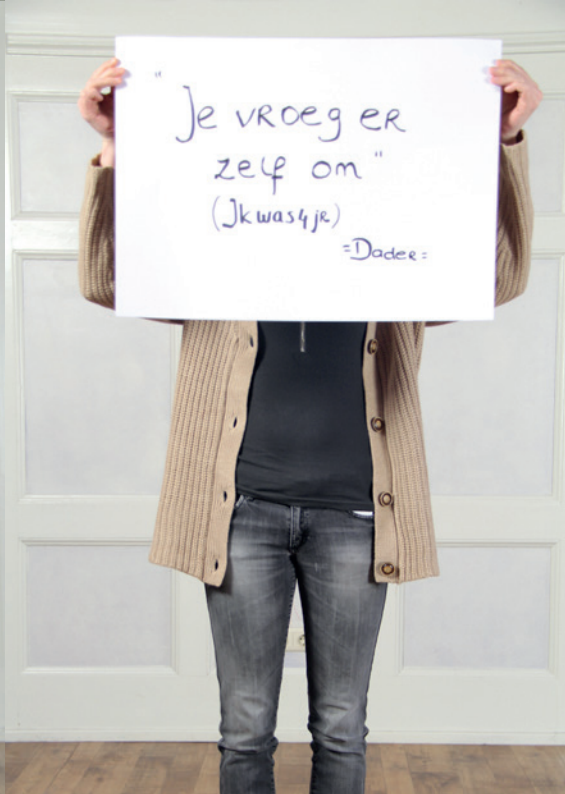
- het informatief gesprek zodanig te wijzigen dat de drempel tot het doen van aangifte minder hoog komt te liggen en
- wanneer er toch geen aangifte volgt, expliciet en gezamenlijk het zelf starten van onderzoek te overwegen.

6. PREVENTIE OVER HET GEHELE FENOMEEN

De Nationaal rapporteur beveelt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de minister van Veiligheid en Justitie en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan campagnes gericht op het voorkómen van seksueel geweld de volle breedte van het fenomeen te doen bestrijken. Niet alleen slachtofferschap maar ook daderschap, niet alleen geweld onder leeftijdsgenoten, maar ook seksueel geweld gepleegd door volwassenen, zowel binnen als buiten de familie, dienen hierbij aan bod te komen.

De Nationaal rapporteur rapporteert over de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland

Wat doet de Nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen?

De Nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen rapporteert over de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland. De rapporteur monitort de effecten van het beleid dat op deze terreinen wordt gevoerd, signaleert knelpunten en doet aanbevelingen om de aanpak van deze thema's te verbeteren. De Nationaal rapporteur heeft geen opsporingsbevoegdheden en is geen klachteninstantie. De rapporteur heeft internationaal een unieke onafhankelijke positie ten opzichte van de regering.

Wie is de Nationaal rapporteur?

De Nationaal rapporteur is Corinne Dettmeijer-Vermeulen. Zij wordt in haar werkzaamheden ondersteund door een team van onderzoekers afkomstig uit diverse disciplines.

Welke activiteiten verricht de Nationaal rapporteur?

De Nationaal rapporteur brengt zowel rapportages als deelonderzoeken uit. Deze bevatten naast aanbevelingen om de aanpak van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen te verbeteren informatie over relevante wet- en regelgeving, preventie, opsporing en vervolging van daders en hulpverlening aan slachtoffers. De Nationaal rapporteur verzamelt kwantitatieve en kwalitatieve gegevens door middel van eigen onderzoek, door onderzoek van externe databases en door het organiseren en bijwonen van bijeenkomsten en conferenties. De rapporteur neemt deel aan verschillende taskforces en expertgroepen op het gebied van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen. Ook internationaal is de Nationaal rapporteur actief.

Postadres

Postbus 20301

2500 EH Den Haag

Telefoon: 070 370 45 14

www.nationaalrapporteur.nl

@NLRapporteur